

Judiska församlingen i Stockholm

Yttrande

Sekretariatet för nationell
biblioteksstrategi

Stockholm, 10 oktober 2018

Från ord till handling – på väg mot en nationell biblioteksstrategi

Judiska församlingen uppskattar den möjlighet som givits att komma in med ett yttrande. Rent övergripande instämmer vi i Svensk biblioteksförnings ståndpunkt att strategin bör lyftas till just en strategisk nivå. Detta inte minst med tanke på mångfalden av bibliotekstyper som omfattas av strategin.

Vårt bibliotek, Judiska biblioteket, är ett specialbibliotek men vidgar på många sätt allmänna definitioner av begreppet. Biblioteket har verksamhet riktad till flera sinsemellan mycket olika målgrupper och är dessutom ett minoritetsspråksbibliotek. Denna typ av definierade men samtidigt gränsöverskridande bibliotek blir osynliga i utkastet till biblioteksstrategi.

De nationella minoriteterna och det minoritetsspråkliga arbetet lyfts tyvärr inte i *Från ord till handling* vilket vi ser som en brist. Minoritetsspråken behandlas istället i delrapporten *Migration och språklig mångfald: bibliotekens roll i det flerspråkiga samhället*. Det minoritetsspråkliga arbetet har dessutom kartlagts av Enheten för nationell samverkan vid Kungliga biblioteket vilket resulterade i rapporten *Biblioteken och de nationella minoritetsspråken – en lägesbeskrivning*. Dessa frågor är i högsta grad centrala för Judiska biblioteket som också är landets enda jiddischbibliotek.

Judiska biblioteket fokuserar på endast ett par för vår verksamhet centrala frågor i yttrandet. Dessutom framför vi i vårt yttrande vår hållning i frågor kring minoritetsspråkligt arbete utifrån delrapporten och KB:s kartläggning då detta för oss är en viktig del av en nationell biblioteksstrategi.

Judiska biblioteket vill särskilt framhålla att:

- Minoritetsspråksbegreppet bör i biblioteksstrategin vidgas till att vid sidan av själva språket även fokusera på kultur och identitet med minoritetsspråket som en del av en helhet. Detta innebär också att revitaliseringsbegreppet tydligare vidgas till att omfatta helheten.
- Det är enligt Judiska bibliotekets uppfattning av yttersta vikt att minoritetsspråken och den minoritetsspråkiga verksamheten uttalat lyfts på en strategisk nivå i en nationell biblioteksstrategi.
- I det sammanhanget vill vi också lyfta att vi gärna ser att Judiska biblioteket ges ett nationellt uppdrag som ett specialbibliotek för jiddischlitteratur och judisk litteratur.
- De bibliotek som omfattas av benämningen Övriga bibliotek på sidan 57 i *Från ord till handling* bör lyftas ytterligare på en strategisk nivå i strategidokumentet.
- Strategidokumentet nämner vikten av att ta fram en definition av begreppet allmänt specialbibliotek. Judiska biblioteket ställer sig positivt till detta men vill också understryka vikten av att en sådan definition inte blir för snäv och att mångfalden bland specialbiblioteken och deras olika villkor inventeras inom ramen för arbetet med definitionen.
- Judiska biblioteket välkomnar en nationell strategisk bevarandeplan för förvärv, gallring och bevarande av de unika samlingar som finns hos många specialbibliotek men där personella och ekonomiska resurser inte räcker till för det arbetet. För att inte riskera att vi går miste om detta kulturhistoriska arv är det viktigt att ett nationellt ansvar tas för samordning och inte minst finansiering av detta arbete.
- I anslutning till den ovan nämnda bevarandeplanen vill Judiska biblioteket också framhålla det *Från ord till handling* skriver om digitalisering av kulturarvet (s. 43). Dessa två frågor hör intimt samman och bör beskrivas utifrån samma strategiska utgångspunkter. Båda processerna bör vara forskningsdrivna och nationellt ansvar tas för finansiering och samverkansstrukturer.
- Slutligen vill Judiska biblioteket instämma i *Från ord till handling*s skrivning om vikten av långsiktig finansiering snarare än projektfinansiering med kortsiktigare horisont. Bibliotekens arbete är långsiktigt, kvalitativt och beroende av personell och finansiell kontinuitet. Detta gäller inte minst ett specialbibliotek som dessutom riktar sig till en nationell minoritet och dess barn och unga på det sätt Judiska biblioteket gör.

Stockholm, dag som ovan

Isak Reichel

Generalsekreterare

Judiska Centralrådet

Malin Norrby

Verksamhetsansvarig

Judiska biblioteket